

חודש בחודש

בטאון "גבורת מרדכי" בית כנסת ומרכז קהילתי תורני

בס"ד כ"ז באלול - תשע"ט // גיליון 285 // רח' הרצוג 32 גבעתיים // www.gvurat-m.org // gvuratmordechai@013net.net // עורך: אילן אחיטוב חברי מערכת: רחל גיא, אראלה נאור, איילת סקסטין // צילום: חברי הקהילה // עיצוב: אורלי אליאס

למקוריות. העולם הולך ומתעלה, הולך ושב לאלוהיותו.

בספר הכוזרי כתוב שהעולם הוא כמו אדם - שיש בו את היסודות שיש באדם, וגם להיפך - האדם הוא כמו העולם ומתוך כך תשובתו נגזרת מהתשובה העולמית.

כמו בעולם, גם באדם יש דחיפה מלמטה כלפי מעלה, ככתוב "תשב אנוש עד דכא ותאמר שובו בני אדם"⁵.

עד כה הסברנו שהתשובה היא התנועה קדימה, התנועה שמרימה את המציאות כלפי מעלה.

אך מה ביחס לתיקון העבר? כיצד אדם יכול למחוק או לתקן מעשים שעשה כבר? כיצד זדונות נעשים זכויות? התשובה לשאלה זו טמונה בשאלה אחרת - מה גדול יותר, המעשה או הכוונה? לכאורה כוונה ללא מעשה, לא מועילה. לדוגמא, בעל שאומר לאשתו: 'התכוונתי להביא לך פרחים ליום ההולדת', אך למרות זאת, אשתו נעלבה, מכיוון שבפועל, לא הביא פרחים. וגם אם היה מביא פרחים, אך ללא כוונה או רצון, הייתה נעלבת.

כדי לברר את עולם הכוונה והמעשה ניקח דוגמא מהלכות שבת - האם הדלקת אור בשבת זו עבירה? התשובה - תלוי. תלוי מה היא כוונתו של האדם במעשה

ההדלקה. הכוונה תכריע האם מדובר בעבירה או מצווה ואף תקבע את חומרת העבירה. לכן יש בהלכות שבת דרגות שונות: מצווה, עבירה, עבירה בשוגג, עבירה במזיד, מתעסק ועוד. כלומר, על אותו מעשה קיים טווח של תוצאות שכולן תלויות בכוונת האדם.

אם האדם מדליק אור לחולה שיש

תשובה! מה השאלה?

הטובות הקטנות למידות טובות גדולות יותר ועמוקות יותר.

לאחר שביררנו את מושג התשובה נראה שמקורה עוד ביסודו של עולם - 'תשובה קדמה לעולם'. מה הכוונה? הקב"ה ברא את כל ההווה על יסוד

התשובה³. במובן הזה גם העולם עצמו נמצא בשאיפת השתלמות ואינו עומד במקום אחד. כלומר, העולם נמצא גם הוא בתהליך של תשובה מתמדת⁴. הקב"ה הוריד את כל ההווה מאלוהיות לעולמיות. הרב קוק קורא לזה השפלה ומיתה נוראה, שכל הירידות שבעולם לא ישוו לה. אך בירידה זו טמון יסוד העלייה. בתוך הירידה, טמונה האנרגיה לעלייה מחדש. העולם שואף להגיע למצבו המקורי, האלוהי שלו. אנרגיה זו נקראת תשובה - השיבה

- הרב אוהד מקייטן -

ראש מכינת עטרת ירושלים

כבר מראשית חודש אלול, חודש התשובה, עולה השאלה בדבר תהליך התשובה. לאן שבים? ומה משמעות התשובה אם אדם עלול תמיד להיכשל? הרי היינו בחודש אלול גם בשנה שעברה.

לאדם יש חוש מוסרי שתובע ממנו לשאוף אל השלמות ולא לטעות או להיכשל אף פעם. אך השלמות היא רחוקה מהאדם ועצם השאיפה לשאוף למשהו לא מושג גורמת לו להיחלשות הכוחות וחלישות הדעת שפוגעים במוטיבציה להשתפר ולתקן. התשובה מכוונת את האדם לחשיבה נכונה, שמשלימה את הפער הזה, שטבועה באדם יכולת ההשתלמות (עלייה ממדרגה למדרגה שמעליה) והיא זו שמאפשרת לאדם להיות בשלמות,

גם אם ישנה סכנת הכישלון. כיצד? התשובה מלמדת את האדם את שאיפת ההשתלמות, שעיקר השלמות של האדם זה הרצון הקבוע להשתפר. זאת אומרת שהשלמות היא לא כשאדם הוא מושלם, אלא כשהוא משתלם¹.

לכן כותב הרב קוק שאדם צריך לשאוף להיות 'בעל תשובה' ולא לשאוף להיות צדיק גמור, כלומר להיות בתנועה כלפי מעלה, וכך יוכל האדם להתעלות למדרגת צדיקים גמורים ואף למעלה מכך. תנועת ההשתלמות זו התנועה כלפי מעלה ששייכת לא רק לחוטאים אלא גם לצדיקים שנמצאים כל הזמן בתנועה ואין להם מנוחה, לא בעולם הזה ולא בעולם הבא. הרב קוק מלמד אותנו שהתשובה היא גם מעבר מטוב, לטוב גדול יותר² ולא רק מעבר מחטא לתיקון החטא. כך מסביר הרב, שכשם שמועילים לעולם בתיקון המעשים הרעים והמידות הרעות, כך ואף יותר, מועילים לעולם בהעלאת המידות

המשך בעמ' 2 <<

בית דין של מעלה ובית דין של מטה

תשובה! מה השאלה? /

המשך מעמ' 1 >>

מונה את התכונות שצריכות להיות בדיין: חכמה, ענווה, יראה, שנאת ממון, אהבת האמת, אהבת הבריות ובעלי שם טוב. דיין כזה הוא שמוסמך לשפוט וגם הוא מתפלל שלא תצא תקלה על ידו. אנשים רגילים כמונו, כיצד נשפוט אחרים?

אנחנו גם שופטים אדם על סמך עובדה אחת, אירוע או מעשה אחד. איננו רואים את התמונה הכללית ואיננו עושים את המאזן הכולל. איננו יודעים מה התרחש בלבו ובמוחו, שהרי "לא לאדם דרכו" (ירמיה י/כג). איננו יודעים כל חובותיו וזכויותיו של האדם. אנחנו גם איננו יודעים את שכרן של המצוות ומשקלן של העבירות שעשינו; אם החרטה והתשובה אמיתיים; מה בין אדם לחברו ומה בין אדם למקום; מה בין דיני ממונות לדיני איסור והיתר; מה חשוב יותר ומה חשוב פחות. אנחנו

צילום: שאטרסטוק

מצווים "והווי דן את כל האדם לכף זכות" ו"לעולם יראה אדם את עצמו חצוי חייב וחציו זכאי" - כך אנחנו צריכים לראות את עצמנו. בקבלה ובחסידות מרבים לתאר אנשים פשוטים או צדיקים נסתרים שהגיעו לדרגה גבוהה עקב מעשה חסד או תכונת אופי אחת.

בראש השנה, בדין של מעלה, הקב"ה יודע מחשבות, רואה את כל האדם, את כל מעשיו, כוונותיו, מניעיו ונטיותיו. עם מדת הדין ומדת הרחמים, אם זכויותיו של אדם עולות על חובותיו הוא יוצא זכאי בדין.

יהי רצון שתקבלנה תפילותינו ברצון, שנצא זכאים בדין, שנכתב לחיים טובים ולשלום ונתחזק בדרכינו הטובות.

שנה טובה ומבורכת.

- יוסף שטח -

בראש השנה אנחנו ממליכים את הקב"ה ועוברים לפניו כבני מרון. אנו עומדים לדין. אנחנו עומדים בחיל וברעדה, שהרי "אדם אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא". אנו מתפללים להפעלת מדת הרחמים, אומרים "אל מלך יושב על כיסא רחמים" ומייחלים שנהיה זכאים יותר משנהיה חייבים.

בראש השנה הקב"ה הוא המלך המשפט, שהכל גלוי וידוע לפניו, דן דין אמת לאמיתו ולפי הצדק המוחלט, שהרי "אדם ירא לעיניי" וה' ללבב". הקב"ה יודע אם דברתי אמת, אם פי ולשוני שווים, אם באמת לא שמתי לב לזקן שעלה לאוטובוס או שהתעלמתי ממנו ("יכול יעצים עיניים כמי שלא ראהו"), אם ניצלתי לרעה את מעמדי וכיו"ב. לכן, אמנם אני אחוז חיל ורעדה, אך אני שמח שהקב"ה הוא השופט ומעדיף ששופט כל הארץ הוא יעשה משפט.

מה אנו יכולים ללמוד בנושא המשפט בימים אלה?

אנחנו חברה שיפוטית. ממהרים לעתים לשפוט אדם על סמך עובדות בודדות, ידיעה בתקשורת, או חלילה

על סמך שמועות. והנה התורה מצווה אותנו "ודרשת וחקרת ושאלת היטב והנה אמת נכון הדבר". יושב הדין בבית דין של מטה, ואין לפניו אלא מה שעיניו רואות, בודק שואל וחקר, ושומע עדים וטענות. הוא עושה זאת משך שעות, ימים ושבועות, כדי לברר את עובדות האמת ולפסוק על פי הדין. אנחנו לעתים, בהבל פה או קולמוס, מרשיעים או מזכים ללא משפט, וכשיש פסק דין לרוב איננו קוראים אותו או לומדים את העובדות, את הטענות ואת הנימוקים.

דיין יושב כאילו חרב מונחת על צווארו וכשהוא דן דין אמת לאמיתו אפילו שעה אחת הריהו "כאילו תיקן כל העולם כולו וגורם לשכינה שתשרה בישראל". הרמב"ם

בו סכנה, (אפילו אם יסתבר למפרע שהחולה לא היה זקוק לו), אין זו עבירה אלא מצוה. אם התכוון להדליק לטובת עצמו אף על פי ששבת, מתהפך המעשה לעבירה במזיד. אם התכוון להדליק את האור לעצמו כי שכח שיום שבת, המעשה יהיה עבירה בשוגג.

כאמור, ראינו שהכוונה מגדירה את המעשה, אך יש דוגמא נוספת למעשה משולל כוונה. מעשה זה מוגדר בהלכות שבת 'מתעסק'. כיוון שהמעשה משולל כוונה אין הוא נחשב לעבירה כלל כמו אדם שעבר ליד קיר וגרם בטעות וללא כוונה להדלקת אור.

כיוון שהמעשה משולל תוכן הוא אינו מוגדר כעבירה או מצווה. במקרה זה אף יהיה מותר ליהנות מהאור שנדלק בשבת. לעומתו ישנה מציאות של כוונה ללא מעשה, כמו שאמרו חז"ל: חשב לעשות מצווה, נאנס ולא עשאה, מעלה עליו הכתוב כאילו עשאה. כלומר, עולם הכוונה שלו היה חזק וכמעט וביצע את המצווה שהתכוון אלא שאונס מנע ממנו להוציא לפועל את כוונותיו ולכן מתיחסת התורה אל המעשה כאילו נעשה.

במקרה כזה אם לבעל היה מאוד חשוב להביא מתנה לאשתו האהובה והוא תכנן והתכוון לבצע אך תאונה מצרעת מנעה ממנו לבצע את התכנון, כנראה שאשתו תעריך את כוונותיו כאילו ביצע אותן. ראינו את משמעותה של הכוונה האמתית ואיך היא מה שמגדיר את איכות המעשה. מדוגמא זו נלמד לעניין התשובה על עבירה מהעבר.

את עובדת התוצאה המעשית האדם אינו יכול לשנות. אך מכיוון שמה שמגדיר את איכות המעשה זה עולם הכוונה, אדם יכול לפעול על עולם הכוונות שלו - שהוא עולמו הפנימי ואינו תלוי בזמן ובמקום. אדם שעושה תשובה, וידי וקבלה לעתיד, מנתק את המעשה מהכוונה הרעה שהייתה. לכן, בעצם שינוי העולם הפנימי יש כוח לפעול על המעשה שנעשה כבר, גם כשהמעשה הוא בעבר הרחוק. ולפי איכות התשובה יכול לפעול עד כדי הפיכת זדונות לשגגות או אפילו לזכויות.

¹ אורות התשובה ה, ו'

² שם י"ד, א'

³ שם י"א, ד'

⁴ שם ה, ג'

⁵ תהילים צ', ג'

דבר המערכת

"חודש בחודשו" נוסד לפני עשרות שנים כאמצעי תקשורת של הקהילה, במטרה לסקר אירועים שהתרחשו, להודיע על אירועים קרבים, לבשר בשורות טובות ואחרות ולהוות במה לדיון בעניינים הנוגעים לקהילה. בימינו ממלאים האמצעים האלקטרוניים חלק ניכר מן הפונקציות האלה, ובהתאם לכך פחתה תדירות הופעתו של הביטאון. לעומת זאת, התפנה בו מקום רב יותר לביטוי עצמי של חברי הקהילה ולכתבות שיכולות לסייע לנו להכיר טוב יותר זה את זה. בגיליון הקודם פתחנו פינות שמאפשרות לחברים לתרום מן הידע שלהם לטובת הכלל או להציג תצלומים אהובים עליהם. בגיליון הנוכחי זכינו לחידוש מרענן: מאמר, שיר וציורים פרי עטם של בני הדור הצעיר בקהילה. אנו מברכים על ההשתתפות הזו.

עם זאת, כחברי מערכת, אנו מבקשים לציין שהפקת הביטאון עולה במאמץ רב. המשימה העיקרית היא לחפש כותבים ולשכנע אותם להשקיע מזמנם ולכתוב. לא פעם אנו נתקלים בסיורב. לאחר מכן יש לעקוב אחר הכותבים שימסרו את החומרים בזמן. מדי פעם קורה שכותבים לא עומדים בהתחייבותם ואז אנו עומדים בפני חור בדף שיש למלא. לעיתים אנו נאלצים לפנות אל כותבים מן החוץ כדי למלא את החלל. אחר כך עלינו לערוך ולהגיה את החומר, לעצב ולעמדם, שוב להגיה ורק אז הביטאון נשלח לדפוס ומחולק בבית הכנסת. כדי שהביטאון יוכל להמשיך ולצאת, לשירותם ולהנאתם של חברי הקהילה, ואף לשמש דובר נאמן ומהודר כלפי חוץ, אנו מבקשים מכל החברים, מכל הגילים ותחומי העיסוק, לתת יד ולשתף אותנו באירועים, מחשבות, דעות, שיעורים יפים ששמעתם או נתתם, ספרים או סרטים או מופעים שהותירו עליכם רושם וכמובן גם תצלומים ותרומות ידע. שיתוף הפעולה חיוני להמשך הופעת הביטאון.

ולסיכום - חלפו בנו הרהורים על החלפת שמו של הביטאון. "חודש בחודשו" הוא אמנם שם היסטורי, אולם להגדרה זו פנים לכאן ולכאן. נדמה לנו שאולי עבר זמנו. נשמח לשמוע את דעת הציבור: האם הגיע הזמן להחליף שם? האם יש הצעות לשם אחר?

**בברכת קריאה מהנה
ושנה טובה
מערכת "חודש בחודשו"**

ihimpex.com

באהבת ה' ועבודתו בכל לבבנו ונפשנו, ואת העונש בהליכה אחרי אלהים אחרים. גם רובן ככולן של פרשיות השכר והעונש שבתורה מתייחסות לעבודת ה' שבין אדם למקום "לאהבה את ה' א-לוהיך" וכו'. מצוות שבין אדם לחברו נאמרו רק ברמז בפרשיות אלה, כפי שפירשו חז"ל "ללכת בדרכיו" - מה הוא רחום אף אתה רחום וכו' (ירושלמי פאה א,א). מאידך, אף הנביאים לא שינו את מגמת היהדות, וכל הטוען כך, ריח של כפירה נודף מטענתו. טענה זו אינה עומדת גם במבחן הביקורת, שכן הנביאים הוכיחו על מצוות שבין אדם למקום ובראשן עבודה-זרה, לא פחות משהוכיחו על מצוות שבין אדם לחברו. החידוש של התורה הוא הקשר עם הקב"ה בעשיית מצוותיו, ולכן גם אלה שבין אדם לחברו הפכו ממוסר אנושי ארצי, למעשים היוצרים דבקות בה'.

דיאלוג מפורסם ממחיש היטב את המגמה הראשית שבמצוות הצדקה (בבא-בתרא, י): שאל טורנוסרופוס הרשע את ר' עקיבא - אם אלהיכם אוהב עניים הוא, מפני מה אינו מפרנסם? אמר לו: כדי שניצול אנו בהן מדינה של גיהנם. תשובה זו מבהירה את מקומן של המצוות שבין אדם לחברו: מטרתן היא התכלית הרוחנית ולא התועלת גשמית.

היטיב לנסח הרמב"ם, בהסבר הפסוק "אל יתהלל חכם בחכמתו... כי אם בזאת יתהלל המתהלל השִׁכָּל וְיִדַּע אוֹתוֹ" כי אני ה' עושה חסד, משפט וצדקה בארץ כי באלה חפצתי נאום ה' (ירמיה ט'): "התכלית שאותה ציין בפסוק זה היא אפוא שהוא

המשך בעמ' 8 <<

סולם המצוות שבין אדם לחברו

- הרב אברהם וסרמן *

ילדותנו השתרשה בקרבנו הדעה שהמצוות שבין אדם לחברו חשובות יותר מאלה שבין אדם למקום, שהרי אפילו יום הכיפורים אינו מסוגל לכפר עליהן עד שנתפייס בינינו. מצוות אלה קלות יותר להסכמה כיון שהשכל האנושי מחייב אותן או לפחות מבין אותן. בנוסף, הנושא אליו מתייחסים אינו הקב"ה, או לפחות הוא אינו העיקר. האדם הוא שעומד במרכז ההתעניינות, מה שלא דורש חריגה אל מעבר לקיומי ולעכשווי. לא נתפלא אם כן למצוא תנועות חברתיות דתיות, שכמעט והפכו את הא-לוהים ל"פעיל חברתי" המדרבן את בוראיו לדאוג זה לרווחתו של זה...

אלא שרוב מוחלט של ספרי ההלכה העוסקים בסדר יומו הקבוע של יהודי, מתמקד במצוות שבין אדם למקום: ברכות, תפילות, לימוד תורה, שבת וכו'. גם מערכת העשייה שבין אדם למקום מובנית, קבועה, וממלאת את סדר יומנו: תפילות בזמן, ברכות בקביעות סביב האוכל, קביעת עתים לתורה. מה שאין כן מצוות בין אדם לחברו, שברובן מזדמנות הן. מצאת אבדה - תחזיר, ראית חמור כושל - תפרוק את המטען שעליו. אולם זוהי לכאורה זעקת הנביאים המוכיחים את העם על פולחן בין אדם למקום והזנחת המצוות בין אדם לחברו. האם איננו נאמנים לדרכם כשאנו מדגישים כך את המצוות שבין אדם למקום?

התשובה - אנו בהחלט נאמנים. אדרבא, עיקר חידושה של תורה אינו מצוי במצוות שבין אדם לחברו המבוססות על אנושיות בסיסית. פעמיים ביום אנו קוראים את פרשת והיה אם שמוע, שתולה את השכר

תרומה לקהילה הצעירה

גלעד מנדל (נכד למשפחת רוזנטלר), הוא תלמיד באמ"ת בר אילן. בגיל 9 החל להשקיע בשוק ההון ומאז הולך מחיל אל חיל. היום הוא בעל חברה שמגייסת כסף לחברות ציבוריות. לפני 6 חודשים הנפיקו חברה ציבורית בשווי מיליון שקל. כמנהל פורומים לשוק ההון למתחילים, הוא מכבד אותנו בטור לנוער על שוק ההון

שוק ההון - בהחלט בא בחשבון

אז שלום לכל הקוראים של טור זה - קוראים לי גלעד מנדל, אני בן 15, משקיע בשוק ההון הישראלי, מגייס כסף לחברות ציבוריות, מנהל פורומים לשוק ההון מהגדולים בארץ ומייסד "הפיננסנער" - קורס חינוכי ללימוד התנהלות פיננסית לבני נוער (כרגע בשלבים מתקדמים של הקמה). בטור זה אני אשולל כמה משפטים שכוללים סטיגמות לא נכונות על שוק ההון ואסביר בקצרה על שני מושגים בשוק ההון.

משפטים לא נכונים על שוק ההון

1. "אני בחיים לא אשקיע את כספי בבורסה, אנשים מפסידים שם את כל כספם!"
משפט זה הוא דווקא משפט נכון, כי רוב הסיכויים שלהשקיע בבורסה בלי להבין יגרום לך להפסיד! להשקיע בבורסה בלי להבין משול כמו לשחק פוקר מול שחקן פוקר מיומן רק שהשחקן המיומן שמוךך רואה לך את הקלפים במצלמה שמותקנת מאחוריך.
2. "אם החברה תימחק מהבורסה אני אפסיד את כל הכסף שלי!"
לגבי המשמעות המפורטת של מחיקה מהבורסה אני אסביר בטורים הבאים ככל שיהיו אבל בעיקרון גם אם החברה נמחקת מהבורסה אתה עדיין נשאר בעל מניות של החברה.
3. "אבל אני יכול להיכנס לחובות מההשקעה שלי!"
אי אפשר להפסיד יותר ממה שהשקעת

חברים חדשים בקהילה משפ' שטרן: יניב, נועה ונדב

לפני שמונה שנים. למרות ששנינו מרקע שונה, מיד נוצר ביננו חיבור טוב. המעניין הוא שהחיבור נוצר בבית הכנסת. "תכנון החתונה שלנו הצריך הרבה מחשבה ואיזון בין הרצונות השונים, היות והמשפחות באו ממקום אחר כל אחת. חיתן אותנו הרב אביה הכהן שייפע לנו בכל הרגישות לשמור על שלום הבית ככל ההתנגשויות השונות בין העולם החילוני והדתי." "אני חושב", אומר יניב, "שגם אדם חילוני צריך לדעת מהי מורשתו ומאיפה הוא בא. בשיח ובנעים אפשר לגשר על הרבה דברים מבלי ליצור אנטי."

"הקשר שלנו לקהילת גבורת מרדכי נובע בעיקר מההבנה והרגישות לקבלת האחר והחיבוק שהקהילה נותנת לכל מי שנכנס בשערי בית הכנסת."

"בננו נדב בן הארבע נולד ב-ב' אייר, 3 ימים לאחר שעברנו לדירתנו הנוכחית. נדב חיזק אותנו מאוד כמשפחה מגובשת. וחיזק לנו עוד את הקשר עם הקהילה ולפעילות הילדים שחיברה אותנו יותר ויותר. ופה המקום להודות לאורית ברנט שמחבבת אותנו ונותנת לילדים המון, בתפילת הילדים בשבת."

נדב בן הארבע היטיב לתאר: "מה משמח אותי? משמח אותי שהתחלתי השנה גן חדש. ומשמח אותי להגיע לבית הכנסת כי יש לי חברים."

אנחנו מאד שמחים בחברים החדשים בקהילה. ומקווים שיביאו איתם עוד ועוד. ■

צילום: אלדן מידן

משפחת שטרן

נולדתי בתל אביב, מספר יניב, "ובילדותי גרנו בצפון הישן של תל אביב. שרתתי בחיל השריון בגדוד 77 של חטיבה 7 וכיום אני איש מחשבים ומערכות מידע. בזמני החופשי אני מתנדב כשומר סיוור במשטרה (כבר 28 שנים)." "עברתי עם הוריי בגיל 5 לגור ברחוב עוזיאל ברמת גן", מספרת נועה. "קרוב להרצוג. רוב ילדותי שזורה בבית הכנסת בתל גנים. חברותי בשבט בבני עקיבא רובן מגבורת מרדכי. זכור לי כילדה שאחיי היו מגיעים לשיבת בין הזמנים בבית הכנסת גבורת מרדכי."

"אבי, שמעון הוכמן ז"ל, שימש כמנהל המחלקה לתרבות תורנית בעיריית תל אביב והיה לדמות מרכזית ומשמעותית בחיי. כל מי שאהב חזנות הכיר את אבי. זכורני שגם הרב וסרמן הכירו."

"קהילת גבורת מרדכי מזכירה לי את ילדותי, לא רק כבית תפילה, אלא כקהילה מיוחדת ומחבבת, עם פעילות לילדים ואווירה קהילתית חמה. כיום כאשר אני מגיעה לגבורת מרדכי, אני מרגישה שחזרתי הביתה לימים ההם של פעם."

אבי, שהיה שליח ציבור, תמיד התכוון לתפילת ראש השנה והימים הנוראים. ימים אלו בהם אנו נמצאים, הזמן שלפני החגים, תמיד מזכירים לי את אבא, את הזמירות והמנגינות המיוחדות וקטעי החזנות שלקראת החגים. אבא נפטר לפני שנתיים והוא מאד חסר לי היום.

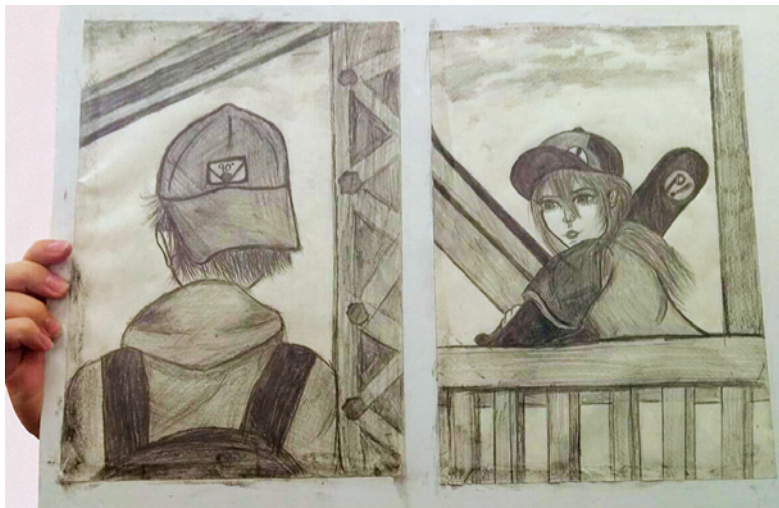
"קצת עלי", מוסיפה נועה. "אני בעלת תואר שני באנטימולוגיה, עובדת כדרמה תרפיסטית (למדתי תואר בחינוך מיוחד בתלפיות) ומרכזת ברמת גן את פרויקט אוזן קשבת לסיוע לגמלאים."

לעומת נועה, מספר יניב, "אני לא באתי מבית דתי. אולם אבי, שעלה מהעיר אבלה יוליה שברומניה, בא מבית דתי ולמד בישיבה. אבי היה לוקח אותי לתפילות החג ויום הכיפורים, בבית כנסת קטן ואינטימי. עם השנים עברנו להתפלל בבית חב"ד בצפון תל אביב."

ממשיכה נועה: "הכרתי את יניב בשנת האבל, כאשר בא לומר קדיש על אביו ז"ל, בבית הכנסת."

וכך במקרה, הכרנו בטיול ליום העצמאות

הראשון בקטגוריית דמויות קומיקס. תמר ציירה שתי דמויות מתוך קומיקס יפאני (אנימה) בשם Fooly Cooly. הדמות האחת היא נאוטה והשנייה הרוקו. נאוטה רוצה להיות בוגר, ומתנשא על רוב הבוגרים שנמצאים בקרבתו. הרוקו היא ילדותית, אף-על-פי שהיא בת 20 ואמורה להיות בוגרת. תמר מספרת שהיא מתחברת לדמויות האלה, "כי אני נערה אבל אני מתנהגת בצורה בוגרת וגם בצורה ילדותית ותמיד יש את הריב הזה איך להתנהג במצבים שונים". ■

ציירה: תמר אחיטוב

נאוטה

ליאל סימן טוב, בת 9, לומדת בבית הספר אמונים בכיתה ד'. את השיר הבא כתבה כמשימת כתיבה לשיעור העשרה תורנית בבית הספר, לאחר שלמדה את פרשת השבוע העוסקת בנושא. "רציתי לכתוב שיר, כי זה הכי קשה", אמרה. זו יצירת הבכורה שלה, ומאז היא ממשיכה וכותבת שירים.

קריעת ים סוף

כולם חשקו להיכנס
והמים להם חומה
מימינם ומשמאלם.
כולנו יהודים כולנו גיבורים
אך עכשיו לא מפחדים כי
עוברים אנחנו ניסים.

סכנה עברנו במצרים,
עוד מעט נחצה את המים,
נקווה שנגיע לירושלים...
כולנו יהודים, כולנו גיבורים,
אך קצת מפחדים,
כי המים גבוהים.
אנחנו מפחדים!

נפשנו עייפה,
שמלתנו בלטה,
מצרים מאחורינו,
אך אמונתנו חזקה.
משיח לא הגיע.
רק אחד קפץ,
נחשון בן עמינדב,
קולות וברקים,
אנשים מפוחדים,
פתאום קרה הנס

כתבה:

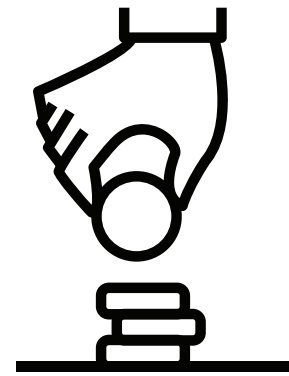
ליאל סימן טוב, בת 9 מילדי הקהילה.

מקום ראשון בקטגוריית דמויות קומיקס

מדי שנה מתקיימת בעיר רמת גן תחרות "ביכורי יצירה", המביאה לידי ביטוי את כישרונותיהם ויצירותיהם של בני הנוער בעיר ומגיעה לשיאה בטקס שטבע את חותמו במסורת העירונית.

בערב החגיגי מועלים קטעי שירה, המחזה וריקוד המשולבים בחומרים מקוריים שכתבו תלמידי העיר. היצירות הזוכות - ציורים, רישומים, פסלים וצילומים - מוצגות בתערוכה בתיאטרון היהלום.

תמר אחיטוב, בת קהילתנו, תלמידת כיתה י' באולפנת הרא"ה, זכתה במקום

בבורסה, כלומר אם השקעת 100 שקל אתה לא יכול להפסיד 101 שקל, אלא אפשר להפסיד מקסימום 100 שקל (אני לא זוכר מתי קרה שמניה ביום אחד ירדה 90% - אפילו טבע ירדה את כל הירידה "התלולה" שלה בכמה שנים) וגם אם החברה פושטת את הרגל והיא בחובות אי אפשר להפסיד יותר מכל ההשקעה שלך בבורסה.

מושגים בשוק ההון

מניה

מניה מקנה לבעליה את הזכות לקבל החלטות חשובות בחברה ולמנות את הדירקטוריון שבעצם ממנה את המנכ"ל. כוח ההצבעה אינו לפי מספר האנשים שבעד או נגד אלא לפי כמות המניות לדוגמא - יוסי מחזיק ב-100 מניות ואני ב-10 מניות. כדי "לנצח" את יוסי בהצבעה דרושים עשרה אנשים עם 10 מניות כל אחד.

מדד תל אביב 35

כשמו הוא - הוא מאגד את 35 החברות הגדולות ביותר בבורסה בתל אביב.

עוד דוגמא:

מדד "תל אביב 125" מאגד את 125 המניות הגדולות ביותר בבורסת תל אביב. כשאתה קונה תעודה עוקבת "מדד תל אביב 35" אתה קונה בעצם חלק מ-35 המניות הגדולות ביותר בבורסת תל אביב - זה נוצר כדי שבמקום שיהיה צריך לקנות כל מניה בנפרד יהיה אפשר לקנות את כל המניות באופן יחסי. זה גם משמש כאמצעי לעקוב אחרי העליות והירידות בשוק, כי אם 35 המניות הגדולות ביותר יורדות אז בדרך כלל אומרים את הביטוי "הבורסה יורדת". ■

חברי הקהילה מוזמנים לתרום מן הידע המקצועי שלהם לקהילה, בנושאים שיש בהם עניין לציבור הרחב.

הידעת?

שירבו זכויותינו!

- אראלה נאור -

חברתנו אראלה נאור מספרת על השירות שבו היא מתנדבת: "יחידת סגולה" - מוקד זכויות בריאותיות לאזרחים ותיקים של המשרד לשוויון חברתי

יחידת סגולה היא תוכנית שמטרתה ליידע את האזרח הוותיק ובני משפחתו, עוד בזמן האשפוז, בדבר זכויותיו כחולה המשתחרר מבית החולים. לחולה המשתחרר זכויות רבות, שאינן תמיד ידועות לכול. המתנדב מגיע אל החולה בבית החולים ומנגיש לו את המידע הרלוונטי.

"יחידת סגולה" מנוהלת על-ידי עובדת סוציאלית המונחית ומודרכת על-ידי תחום בריאות וסיעוד במשרד. מבחינה ארגונית היא ממוקמת תחת השרות הסוציאלי בבית החולים. מתנדבי "יחידת סגולה" הוכשרו על-ידי המשרד לשוויון חברתי לעמוד בקשר עם החולים המאושפזים ולהביא לידיעתם את הזכויות העומדות לרשותם עם צאתם מבית החולים.

לאחר השיחרור מבית החולים קיימת אפשרות לקבל רצף טיפול באמצעות המוקד לפניות אזרחים ותיקים של המשרד.

התוכנית החלה בשנת 2013 בבית החולים תל השומר ועד היום קיבלו למעלה מ-230,000 אזרחים וותיקים מאושפזים מידע מונגש על זכויותיהם באמצעות כ-400 מתנדבים פעילים. פניות רבות הועברו להמשך טיפול במוקד לאזרחים ותיקים.

ברצף הטיפול במוקד לאזרחים ותיקים לאחר שחרור מבית החולים הוחזרו כ-22,000,000 לאזרחים ותיקים במסגרת מימוש זכויות שונות.

לשם כך פועל תחום הבריאות והסיעוד אל מול כל הגורמים הנוגעים במתן זכויות לאזרח הוותיק בתקופת אשפוז ושילובו

זהו מכתב פרידה

לאחרונה נעלמו מן הנוף הקהילתי חברים ותיקים ויקרים, שהיו במשך שנים רבות חלק בלתי נפרד מכל תפילה, אירוע והתכנסות ותרמו רבות לקהילה. חנה ומאיר שטרן משגרים מכתב פרידה ממקום מגוריהם החדש

לחברי קהילת גבורת מרדכי היקרים מאוד נ"י, שלום וברכה!

לפני מספר חודשים נאלצנו לעזוב את הקהילה מכורח נסיבות בריאותיות. העזיבה לא תוכננה מראש.

אי לכך לא הספקנו להיפרד מכם ואנו נאלצים לעשות זאת בדרך זו. בשנה האחרונה חל שינוי במצב בריאותו של מאיר נ"י. בחסדי ה' הצלחנו להתמודד עם המצב, אך המצב השתנה והחמיר לאחרונה. כהרגלנו בשנים האחרונות נסענו לחג הפסח לבתנו תמי ובעלה דני המתגוררים באפרת. בדיוק הזדמן שם מטפל זר שמאיר נזקק לו. הם הזמינו אותנו להמשיך ולהתגורר אצלם. המצב החדש לא פשוט ולא היתה לנו פניות נפשית לכתוב לכם עד עכשיו. אנו מתנצלים על כך. אנחנו יודעים להוקיר ולהעריך את הקהילה היקרה שלנו.

היינו בין החברים הראשונים בה, גידלנו בה משפחה והקהילה היתה לנו כבית. רכשנו חברים. השתדלנו לקחת חלק בחיי הקהילה ולתרום גם את חלקנו. עכשיו, כשנאלצנו אחרי שנות דור לעזוב, אנחנו מאוד מתגעגעים לכל אחד ואחת מכם. עוברות לנגד עינינו דמויות של חברי הקהילה, אשר במשך השנים שמחנו יחד בשמחות וגם בארועים אחרים. אנחנו זוכרים בערגה את התפילות הנהדרות בבית הכנסת, השיעורים והפעילויות בשבתות בחגים ובזמנות החול, הטיולים וימי העיון... הכל באווירה חמה לבבית ומשפחתית.

גבורת מרדכי היא קהילה נהדרת המשלבת בצורה נפלאה את דור המייסדים, דור הביניים והצעירים. הכל באווירה של אחדות ישראל לדוגמא ולמופת.

אנו רוצים להודות לכל אחד ואחת מחברי הקהילה, על שנים יפות שזכינו להיות עמכם. דרישת שלום חמה לחברי מועדון אחיעזר.

בפרוס השנה הבאה עלינו לטובה, ברכותינו לכם שתזכו בע"ה לשנה טובה ומתוקה, אושר נחת ושמחה, והכל מתוך בריאות טובה ואיתנה.

יהי רצון שימלא ה' משאלות לבכם לטובה.

מכל הלב

מאיר וחנה שטרן

בקהילה לאחריה וביניהם: המוסד לביטוח לאומי, משרד הבריאות, משרד הפנים-רשות ההגירה והאוכלוסין, משרד הרווחה, בתי החולים, קופות החולים, הקרן לרווחת ניצולי השואה ועוד.

איסוף המידע מאפשר תכלול של הזכויות והנגשתם לאזרח הוותיק ולבני משפחתו. מנהלי יחידות הסגולה (20 בבתי החולים ושני מנהלי מרחב - צפון ודרום) הינם קבוצת עבודה הנפגשת אחת לרבעון לשיח ומחשבה בכל הקשור בקידום הפרויקט ובפתרון האתגרים העולים מהקמת יחידות אלו. לשירות היחידות הופקה חוברת המרכזת את זכויות האזרח הוותיק המאושפז והיא מופצת בכל בתי החולים ובקופות החולים במספר שפות.

בתי החולים בהם פועלות כיום יחידות סגולה: צפון בי"ח זיו בצפת, בי"ח נהריה חדש, בי"ח פורייה בטבריה, בי"ח רמב"ם בחיפה, בי"ח כרמל חיפה, בי"ח העמק בעפולה, בי"ח הלל יפה בחדרה.

מרכז בי"ח מאיר בכפר סבא, בי"ח השרון פתח תקווה, בי"ח תל השומר ברמת גן, בי"ח איכילוב תל אביב, בי"ח וולפסון בחולון, בי"ח שערי צדק בירושלים, בי"ח אסף הרופא בראש"צ.

דרום בי"ח קפלן ברחובות, בי"ח ברזילי באשקלון, בי"ח סורוקה בבאר שבע.

יש סרטון של יחידות סגולה ביוטיוב - "סרטון יחידות סגולה".

ובנימה אישית

"יחידת סגולה" נולדה כרעיון שהגתה זהרה כהן (בתה של חיה מאיר) וזכה לעידודו של אורי אורבך ז"ל, שכיהן כשר במשרד לאזרחים ותיקים. טוביה ובתיה מרגלית ז"ל, ציפי זר כבוד ואנוכי היינו מראשוני המתנדבים בתל השומר. כשקמה "יחידת סגולה" באיכילוב, הייתה פסיה וולטר ממקימיה.

מעבר למטרות שהוצגו, אנו המתנדבים מרגישים את כוחה של "מצוות ביקור חולים". על התרומה הגדולה לחולים יעידו רבים מבני הקהילה שזכינו לבקרים במחלקות בהם היו מאושפזים במסגרת ההתנדבות. התמורה שאנו המתנדבים מקבלים היא הרבה מעבר לנתינה.

ניתן ליצור קשר ולהירשם להתנדבות ביחידות סגולה ברחבי הארץ 8840*

ונזכור את כולם השקת אלבום הקהילה

- יחזקאל פרנקל -
מנכ"ל 'מכון קורות'

של הקהילה וכך תתאפשר הרחבת ההנצחה לקהל מחוץ לקהילה. תהליך ההפקה של כל סיפור דרש עבודה הדוקה עם כל משפחה: ראיון אישי, עריכה של הדברים בכתביה איכותית, הגהות שלנו, צבירת תמונות, הגהות חוזרות ונשנות של בני המשפחה והכל תוך הקדשת הרבה שעות ניהול של 'מכון קורות'. לכן ההשקעה הכספית של כל משפחה בהנצחת

יום ירושלים חגגנו באירוע מרגש באולם 'בית אהרן' את השקת אלבום הקהילה. בערב נשאו דברים רב הקהילה, עו"ד גידי פרישטיק כנציג ההנהלה [היו"ר אלדן מידן היה בחו"ל], חברתנו חנה בן כוכב כנציגת משפחות המונצחים ואנכ"י, המפיק. לפני שנתיים, כשהעליתי את היוזמה בפני יו"ר הקהילה דאז, גידי, שמחתי שהוא

צילום: רינת טואיטו

חברי הקהילה בערב ההשקה של האלבום

יקירה הייתה כמעט סמלית ביחס לעבודה שהושקעה. בזכות נדיבים שהוסיפו הנצחה מיוחדת ניתן היה לעזור גם למשפחות שהתקשו לעמוד בהוצאה, כי 'איש את רעהו יעזור' - וכך ייעשה גם במהדורה הבאה שאנו מבקשים להתחיל את הפקתה בהקדם. בעיניי, פרוייקט זה הוא זכות לקהילה, זכות ששתי חובות בצידה: חובה שלנו כלפי ההולכים, וחובה נוספת, חובה שבאה ממקום של 'המעמד מחייב': קהילת 'גבורת מרדכי' אינה 'עוד קהילה'. זוהי קהילה ותיקה, שייסדה במסירות בית כנסת ומרכז תורני מהיפים והגדולים בארץ, וככזה נכון והולם שתהיה מבין בתי הכנסת הבודדים שהרימו פרוייקט הנצחה איכותי שכזה. קהילה שהמודעות העצמית שלה היא צמיחה ושהעיתיד עוד לפני חייבת 'ללכת בגדול' - וכבוד גדול נפל בחלקם של המונצחים להיות חלק מאלבום שמספר את סיפור חייהם מעת שהצטופפו ב'שטיבל' ולקחו משכנתאות לבניית הבניין ועד לעת הזו בה ראשי המדינה כבר ביקרו בהיכל שהקימו הבונים לדורותיהם. ■

התחבר לחזון: לציין את היובל להיווסדות הקהילה בהפקת אלבום עור מהודר שיספר הן את סיפורה וסיפורו של בית הכנסת, והן את סיפורם של אותם 'רבים שאינם כבר בינינו', על מנת לקיים בהם 'ונזכור את כולם'. נכון, שמותייהם של חברינו שהלכו לעולמם נישאים בחלל בית הכנסת בתפילת 'זיכור', אך מלבד שם, היו לכל אחד ואחת אירועי חיים משמעותיים, מוצא, הורים, עיסוק, משפחה, סיפור חיים ייחודי לו בלבד, שאסור שילך לאיבוד ולא יהיה מוכר לרבים - וכל זה בצירוף תמונות משלבי חיים שונים. יצאנו לדרך לפני כשנתיים. מעל 40 משפחות 'קפצו למים' ושיתפו פעולה בסיפור חיי בני משפחתם כאשר הן אינן יודעות עדיין איך תראה התוצאה הסופית. אבל אני ידעתי. מנסינו הרב הייתה לי תמונה מאד ברורה של התוצאה הסופית. מראש הבטחתי שזה יהיה אלבום מהודר ברמה גימור גבוהה מאד. לכן אני סמוך ובטוח שכל המשפחות שיצטרפו למהדורה השניה יגלו שזו תהיה עוד יותר יפה. כתוספת להפקה הכתובה, כבר בעתיד הקרוב יועלה כל תוכן האלבום לאתר האינטרנט

צילום: רינת טואיטו

אלבום הקהילה

פרס ראשון בתחרות מיזמי STARTUP

שחר פז
(בנם של אתי ואפי פז)
וצוותו זכו השבוע
במקום ראשון
בתחרות

מיזמי startup שארגנה
קרן ההשקעות מיראז'

הפרס ניתן על מיזם מדהים ומיוחד שהם בצעו. להלן סיפור המעשה:
חברה של שחר עברה ניתוח ראש מורכב להסרת גידול סרטני בראשה. כתוצאה מהניתוח נפגע תפקוד עין אחת והיה חשש לאיבוד כושר הראיה בה. שחר וחבר נוסף נחלצו לעזרתה ויחד עמלו מספר חודשים והצליחו לפתח מכשיר רפואי שהשיב את העין לתפקוד מלא. על פיתוח זה קבלו את הפרס בתקווה וכעידוד להמשיך פיתוח המוצר כדי להביאו לנחלת הכלל. ■

צילום: בתי

שחר בעת קבלת הפרס

עשרים נערות ונערים תושבי העיר השתתפו השנה יחד בפעילות הקיץ בבית הכנסת גבורת מרדכי. זו השנה החמישית בה מתקיימת הפעילות, בשיתוף פעולה עם עיריית גבעתיים ובית ספר אמונים. בשנים קודמות נפגשו בנות ובני הנוער עם עודד קטש במסגרת פעילות שהתמקדה בספורט, וגם עם עדן הראל ועודד מנשה בתכנית קיץ שעסקה בדרמה. השנה התמקדה הפעילות בנושא החושים וכללה בין השאר ביקור לילה בספארי, שיעורים תורניים משותפים, סדנת אפייה, סדנת אנימציה והתנדבות עם ילדי כיתות תקשורת. באירוע שיא שסיים את הפעילות, במעמד סגן ראש העיר מושיק גולדשטיין, הופיע המנטליסט ד"ר רועי יוזביץ.

כהורים שבנם משתתף בפעילות לאורך השנים, אנו מלאי הכרת הטוב על התכנים העשירים, ההכללה החשובה מאין כמותה של התנדבות בפעילות מדי שנה בשנה, ועל שימת הלב לפרטים הקטנים. **ניפגש בעזרת השם בשנה הבאה!**

תושבת העיר

השנה התארח הרב שוב שסיפר על חיים מלאי חסד - משפחתו אימצה תינוק שנולד פגוע מאוד בפניו ומאז מגדלת אותו באהבה ומטיסה אותו למספר רב של ניתוחים בחו"ל לשחזור פניו. חברי המועדון הרימו תרומה נדיבה למימון ניתוח לילד זה.

המפגשים, בריכוזה של יהודית שטרן, מתקיימים מידי יום שלישי בשעה 09.45 במועדון, ובנוסף מתקיים חוג התעמלות לנשים בימי ראשון בשעה 17.00.

שנת הפעילות החדשה תחל אי"ה לאחר החגים, ביום ג', ל' בתשרי. חברות וגם חברים ותיקים וחדשים מוזמנים להצטרף. ■

"מאירים את הלב"

בתקופת הקיץ פעלה בבית הכנסת תוכנית מיוחדת לעולים לכיתות א'-ג', בהנחייתה של אסתי סלפושניק: מועדון המעשים הטובים. במסגרת התוכנית "מאירים את הלב" נהנו הילדים מ-3 מפגשים מלאים בהפעלות חווייתיות, משחקים, סיפורים ויצירות בנושא חברות, נתינה ומעשים טובים.

בשנה"ל תתקיים אי"ה פעילות שבועית של מועדון המעשים הטובים בבית הכנסת. ילדי כיתות א'-ג' מוזמנים לבוא לחוות ולהנות ממפגשי התרשמות. ■

לפרטים: אסתי 052-7963332.

תנחומים

- לבני רוטנברג על פטירת אחותו
- למשפ' מינרבי על פטירת אבי המשפחה מאיר-מרי
- למשפ' יעקובוביץ' על פטירת אם המשפחה אידי

אחיעזר - מועדון +55

הסתיימה שנת פעילות פורייה

מידי יום שלישי נאספו חברי המועדון (ובעיקר חברות...) למפגש שחיכו לו בציפייה רבה, כשרובם מקפידים שלא להחסיר ולו מפגש אחד. המפגש נפתח בדברי תורה מפי חברתנו יוכבד אורון, שתמיד יודעת לחדש ולרגש, ולאחריה הרצאה מפי אורחים מבחוץ או מפי אחד מחברי הקהילה.

השנה נפתחה בסיום מודרך במוזיאון בית התפוצות בתערוכה בנושא הומור יהודי מסביב לעולם. בהמשכה ארח המועדון אורחים שהרצו על מגוון רחב של נושאים: גאולוגיה, ירושלים בספרות העברית, אימוץ על פי ההלכה, מגילת אסתר, השקעות פיננסיות, מסע בבורמה, הצדקה ע"פ הרמב"ם, אנתרופולוגיה וצילום, בריאות וחולי, ים המלח והבולענים ועוד. כמו כן נערכו מפגשים מרגשים עם ניצול שואה, הלום קרב, ניצולת אנטבה ומרצה עיוורת. לקראת סיום השנה נערך מפגש מזמר בנושא שירי נעמי שמר תוך הקבלה לקורות חייה. לסיום

הבהיר ששלמות האדם שבה יתפאר באמת היא (מדרגתו של) מי שהגיע להשיג את האל יתעלה כפי יכולתו, ויודע כיצד היא השגתו בברואיו בהביאו אותם לידי מציאות ובהנהיגו אותם. לאחר אותה השגה, אותו אדם יתכוון בהתנהגותו תמיד לחסד משפט וצדקה מתוך הידמות אל מעשיו יתעלה" (מו"נ ח"ג פרק נד).

אף כשנשוב ונבחן את דברי המשנה אודות ריצוי חברו כדי שיום הכיפורים יכפר, נמצא שלא נאמר שם שעברות אלה חמורות יותר. כל שנאמר הוא שיש גורם מעכב לריצוי, והוא הפגיעה בחבר שטרם תוקנה ובלעדיה הרי זה כטובל ושרץ בידו. האם לאחר שהתפייסנו עם החבר - יש צורך להתפייס עם הקב"ה? ודאי שכן, הלא אנו מתוודים "על חטא שחטאנו בלשון הרע, ברכילות, בזלזול הורים ומורים" ועוד.

גם דברי הנצי"ב בהקדמתו לפירושו על התורה, המצוטטים כל כך, יתבארו על פי זה. אין כוונתו לומר שמצוות שבין אדם לחברו הן עיקר, אלא ש"נייר הלקמוס" של צדקות נכונה הוא ההתנהגות בין אדם לחברו, וכשזו התעוותה והפכה לכלי משחית - בא החורבן. הרב קוק מסביר את הנושא בו עסקנו במשפט ממצה המבאר את דברי הרמב"ם הללו: ועל פי זה יהיו המצוות שבין אדם למקום היסוד העיקרי שהמוסד החברותי הוא רק סולם לעלות אליו, ויהיו המצוות שהן עשויות למגמת התגלות האורה האלקית בנשמות בחי' היחיד והצבור באומה ובעולם... הצינורות היותר עליונים שואבי החיים המגמתיים, ועמהן הן מקושרות כל המצוות החברתיות בתור דרך ה' לעשות צדקה ומשפט (אורות הקדש, חלק ג עמ' שמד).

* המאמר במלואו ובפירוט רחב פורסם בקובץ "מישרים" כרך ו' של ישיבת ירוחם. נמצא באתר "אסיף" תחת הכותרת "מצוות שעל הכוונה השניה". ■

השמחה במעונם זר ברכות למזל טוב

ברכות להולדת נכדים/ות

ברכות לבר/בת מצווה

להולדת ילדים/ות

● למשפ' נוי להולדת הנכד ● למשפ' גולדפרב להולדת הנכד

● למשפ' טימנס לבר המצווה של הנכד ● למשפ' טוכפלד לבר המצווה של הנכד

● למשפ' ניוסטדטר לבר המצווה של הבן ברכות ● למשפ' שטיינמן להולדת הבת